

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 395/2017
09.03.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Катарине Манојловић-Андрић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Панић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство правде и државне управе коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1941/16 од 07.09.2016. године, у седници већа одржаној 09.03.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1941/16 од 07.09.2016. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 270/15 од 15.12.2015. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца АА и обавезана тужена Република Србија да му на име накнаде нематеријалне штете због повреде угледа, части, слободе и права личности настале неоснованим лишењем слободе и боравком у притвору исплати износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом од 15.12.2015. године до коначне исплате у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца АА преко износа досуђеног ставом првим изреке пресуде а до тражених 7.250.000,00 динара, као и тужбени захтев који се односи на исплату материјалне штете - изгубљене зараде по основу плате и пензионог стажа у износу од 7.450.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 32.800,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде под претњом принудног извршења. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца АА за ослобађање од плаћања трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1941/16 од 07.09.2016. године, ставом првим изреке, потврђена је пресуда Вишег суда у Београду П 270/15 од 15.12.2015. године у делу става првог изреке којим је обавезана тужена да

тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободe исплати износ од 75.000,00 динара са законском затезном каматом од 15.12.2015. године до исплате, као и у ставу другом и трећем изреке и жалбе тужиоца и тужене у том делу одбијене као неосноване. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду П 270/15 од 15.12.2015. године у преосталом делу става првог изреке тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужена на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободe исплати још износ од 25.000,00 динара са законском затезном каматом од 15.12.2015. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане другостепене пресуде, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Супротно наводима ревизије, изрека побијане другостепене пресуде је разумљива јер се из исте види на који начин је другостепени суд одлучио о жалбама странака.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у притвору од 02.06.2003. године до 12.06.2003. године. Притвор му је одређен решењем истражног судије Окружног суда у Београду Ки. 748/03 од 03.06.2003. године, на основу члана 142. став 2. тачка 2. тада важећег Закона о кривичном поступку - због могућег ометања истраге утицањем на сведоке. У време лишења слободe тужилац је био радник Министарства унутрашњих послова, ожењен и отац двоје малолетне деце. Притвор је провео у истој просторији са лицима која је некада лишавао слободe. Правноснажним и коначним решењем Министарства унутрашњих послова - Ресора ... од 24.02.2004. године тужиоцу је престао радни однос. Пресудом Вишег суда у Београду К. 318/12 од 18.11.2013. године тужилац је ослобођен оптужбе да је извршио кривично дело примање мита из члана 254. став 1. КЗ РС. Тужилац није осуђиван. Странке нису постигле споразум о накнади штете по захтеву који је тужилац поднео Министарству правде пре покретања овог поступка.

На овако утврђено чињенично стање, правилно је примењено материјално право при одлучивању о захтеву тужиоца.

Висина накнаде нематеријалне штете, на коју тужилац има право у смислу члана 560. став 1. тачка 1. Закона о кривичном поступку важећег у време када је против њега покренут кривични поступак, односно члана 584. став 1. тачка 1. сада важећег Законика о кривичном поступку, одређена је правилном применом члана 200. Закона о облигационим односима. При одлучивању о висини новчане накнаде вођено је рачуна о свим околностима конкретног случаја, а нарочито о циљу накнаде којом се оштећеном пружа задовољење за душевне болове због повреде слободе и права личности. Тужилац нема право на накнаду материјалне штете - изгубљене зараде након престанка радног односа. Радни однос тужиоца престао је у складу са законом - чланом 45. тада важећег Закона о унутрашњим пословима у вези са чланом 34. став 1. тачка 2. истог закона. Тим одредбама било је прописано да раднику Министарства унутрашњих послова може престати радни однос и ако престане да испуњава неки од услова за пријем за рад у државне органе (члан 45), а према члану 34. став 1. тачка 2. наведеног закона на рад се не може примити лице против кога се води кривични поступак за кривично дело које се гони по службеној дужности. Против одлуке о престанку радног односа тужилац није водио поступак пред судом ради њеног поништаја и враћања на рад.

Изјављеном ревизијом, по налажењу Врховног касационог суда, неосновано се оспорава правилност побијане другостепене пресуде.

Приликом одлучивања о висини новчане накнаде нематеријалне штете цењена је тужиочева професија и посао којим се бавио у време када је био лишен слободе, његово брачно и породично стање и неосуђиваност, врста и тежина кривичног дела које му је оптужницом било стављено на терет, дужина и услови боравка у притвору, и на основу тога одређена висина правичне новчане накнаде. Виши износ накнаде од досуђеног, како онај који је по том основу тражен тужбом - у износу од 7.250.000,00 динара, тако и у износу од 100.000,00 динара који је досуђен првостепеном пресудом, били би у супротности са циљем накнаде и погодвали би тежњама које су у супротности са њеном друштвеном сврхом (члан 200. став 2 Закона о облигационим односима). Околност да је тужилац ослобођен од оптужбе зато што није доказано да је извршио кривично дело које му је оптужницом стављено на терет, не даје му право на накнаду материјалне штете - изгубљене зараде због престанка радног односа, по основу незаконитог и неправилног поступања јавног тужилаштва које је без доказа покренуло кривични поступак. Надлежно јавно тужилаштво је кривични поступак за кривично дело које се гони по службеној дужности покренуло у складу са овлашћењем и обавезом предвиђеном у тада важећем Закону о кривичном поступку, тако да у његовом раду нема незаконитог или неправилног поступања, као основа одговорности тужене државе за рад својих органа у смислу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима.

О трошковима поступка одлучено је правилном применом чланова 153. и 154. ЗПП.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић